

Sloužící vůdcové (1Pt 5,1–10)

Texty na tento týden

1Pt 5,1–10; Mt 20,25–28

Základní verš

„Všechnu ,svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží.“ (1Pt 5,7)

Různé studie o rostoucích církvích a sborech téměř vždy zdůrazňují úlohu efektivního vedení. Vůdcové přijímají svou vizi od Boha a z jeho slova. Současně dávají každému ze společenství možnost, aby uplatňoval své duchovní dary v úsilí nést evangelium druhým.

Vést církev je však náročné. Sbory často vedou dobrovolníci, kteří obětují čas i přes svou zaneprázdněnost. Ti, kteří vedou, musí být také duchovní lidé. A je třeba připomínat si i Petrova slova adresovaná sborům, které předpokládají pronásledování. V takových dobách jsou vůdcové sborů velmi zranitelní. Kdo je tedy na takovou úlohu připraven?

V 1Pt 5,1–10 řeší apoštol Petr otázku křesťanského vůdcovství na úrovni místních sborů. V tomto biblickém textu jsou připomenuty některé z rozhodujících charakteristik, které potřebují mít nejen vůdcové ve sborech, ale také všichni členové. Petrova slova jsou dnes stejně tak důležitá, jako byla v minulosti.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Role starších v prvotní církvi (1Pt 5,1.2)

¹Starší mezi vámi napomínám, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: ²Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zřístnosti, ale s horlivou ochotou. (1Pt 5,1.2)

Osobní studium

Co je možné dozvědět se z textů zaznamenaných ve Sk 6,1–6; 14,23; 15,6; 1Tm 5,17 a 1Pt 5,2 o problémech v prvotní církvi a o úloze jejich vedoucích?

Když se k církvi připojí velká skupina nových věřících, je to velké požehnání od Boha. Jak ale ukazuje zkušenost prvních křesťanů, rychlý růst přináší i problémy. V 1.–6. kapitole knihy Skutky apoštolů je představeno vedení Duchem svatým a vylíčen rychlý rozvoj církve. Ve Sk 6,1–6 se řeší problém, že tato skupina lidí se stala pro své vůdce tak velkou, že bylo potřeba řešit organizační záležitosti, aby mohl být zabezpečen každodenní chod církve.

Slabiny organizační struktury se začaly řešit až v okamžiku, kdy se nahlas začalo mluvit o nespokojenosti a diskriminaci. Řecky mluvící křesťané si stěžovali, že při každodenním rozdělování potravinové pomoci se zapomínalo na jejich vdovy. Odpovědí na tento problém bylo ustanovení skupiny diakonů, kteří měli pomáhat dvanácti apoštolům se spravedlivým rozdělováním církevních prostředků a zdrojů.

Je pravdou, že prvotní církve vedl mimořádným způsobem Duch svatý. Ale i přesto vznikla potřeba zorganizovat určitou církevní strukturu. Velmi brzy bylo také potřeba zvolit pro každý sbor takzvané „starší“. Když Pavel a Barnabáš procházeli městy, kde hlásali evangelium, tak také ustanovovali starší, kteří vedli nově vytvořené skupiny křesťanů (Sk 14,23).

Starší měli v rané církvi několik úkolů. Jako vůdcové místního společenství se podíleli na vyučování nových konvertitů. Kromě toho kázali a měli na starosti další úkoly, které souvisely s prosperitou celého společenství (Sk 15,6; 1Tm 5,17; 1Pt 5,2).

Aplikace

Jak můžeš lépe spolupracovat s vedoucími ve tvém sboru – a to i tehdy, když s nimi ne vždy a ve všem souhlasíš?

Petrova výzva starším (1Pt 5,1–5)

¹Starší mezi vámi napominám, sám také starší, svědek utrpení Kristových i účastník slávy, která se má v budoucnu zjevit: ²Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zisknosti, ale s horlivou ochotou, ³ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem. ⁴Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevdnoucího varování slávy. ⁵Stejně se i vy mladší podřízujte starším. Všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost“. (1Pt 5,1–5)

Osobní studium

S jakým postojem by měly vedoucí osobnosti společenství podle 1Pt 5,1–4 přistupovat ke svěřeným úkolům a povinnostem? Jak se tyto principy mohou vztahovat na každého z nás – bez ohledu na naši úlohu a povolání?

Petr začíná své naučení starším konstatováním, že on sám je „také starší“. Potom o sobě prozrazuje dvě skutečnosti: je svědkem Kristova utrpení a je účastníkem budoucí slávy. Tímto vyjádřením Petr zdůrazňuje první charakteristiku, kterou by měl starší mít: měl by rozumět důležitosti Kristova utrpení za lidi a velké naději, kterou nám nabízí.

Petr spojuje staršího se starostí o Boží stádo. Jeho přirovnání církve ke stádu naznačuje, že podobně jako ovce, mohou se i členové někdy zatoulat. Proto potřebují pastýře, který jim ukáže cestu zpět k ostatním a pomůže jim účastnit se činnosti sboru ve spolupráci se spoluvěřícími. Starší by také měl být pokorným příkladem křesťanského života.

Jaké varování zaznívá v následujících textech na adresu starších?

Jr 10,21

Ez 34,8–10

Za 11,17

Důležitou úlohou křesťanských vůdců je pracovat s lidmi v církvi co nejtrpělivěji – tak, jako se pastýř stará o své ovce. Starší musí věřící laskavě shromáždit k uctívání Boha a vést je k tomu, aby se dělili o Ježíšovo poselství s těmi, kteří se potřebují dozvědět o něm i o spáse, kterou nabízí.

Petr kromě toho poznamenává, že starší se mají své úlohy zhostit s ochotou, ne z donucení. Ne vždy je lehké najít lidi, kteří jsou ochotni vést církev. Často je to problém na jmenovacím výboru ve sborech. Aby církev mohla fungovat, je důležité pověřit různé lidi různými zodpovědnostmi. Existují rozmanité příčiny, proč se lidé zdráhají převzít různá oddělení ve sboru. Některé z těchto zodpovědností mohou být časově náročné a lidé, kteří by se na ně hodili, už mají mnoho jiných závazků a povinností. Jiným se může zdát, že se ještě dostatečně nepřipravili na to, aby tuto zodpovědnost zvládli. Ale Petr naznačuje, že pokud nás někdo požádá, tak bychom se měli zhostit nějaké zodpovědnosti – pokud to je jen trochu možné.

Aplikace

Jaký je tvůj postoj k otázce osobní zodpovědnosti za různé oblasti fungování sboru? Které činnosti máš ve vašem společenství na starost? Jaké přednosti a jaké problémy jsou s tím spojeny?

Sloužící vůdcové (1Pt 5,3)

²Starejte se jako pastýři o Boží stáde u vás, ne z donucení, ale dobrovolně, jak to Bůh žádá, ne z nízké zjištnosti, ale s horlivou ochotou, ³ne jako páni nad těmi, kdo jsou vám svěřeni, ale buďte jim příkladem. (1Pt 5,2,3)

²⁵Ale Ježíš si je zavolal a řekl: „Víte, že vládcové panují nad národy a velící je utlačují. ²⁶Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; ²⁷a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. ²⁸Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mt 20,25–28)

Osobní studium

Jaké důležité principy křesťanského vůdcovství se nacházejí v 1Pt 5,3 a Mt 20,24–28?

V 1Pt 5,3 je klíčovým slovem řecké „katakuriuontes“. Stejně slovo se nachází i v Mt 20,25, kde je přeloženo jako „panovat“ nad někým. Proto poučení starším, které se nachází v 1Pt 5,3, je možné přeložit také jako: „Nebudte panovační nad těmi...“

Text v Mt 20,20–24 je bezprostředním kontextem Ježíšových slov zaznamenaných ve verších 25–28. Matka Jakuba a Jana přichází k Ježíši s prosbou, aby její synové mohli sedět v Božím království po jeho pravici a levici.

„Ježíš je trpělivě vyslechl. Nevyčítal jim, že jsou sobečtí, když chtějí pro sebe něco víc než pro své bratry. Četl v jejich srdcích a věděl, jak hluboce jej milují. Jejich láska byla sice poznamenaná lidskou nedokonalostí, ale nebyl to pouze lidský cit, pramenila ze zdroje jeho spásné lásky. Ježíš ji nezatratil, chtěl ji prohloubit a očistit.“ (DA 548; TV 347)

Ježíš vysvětluje, že privilegované postavení nepřiděluje On, ale připravuje ho Otec. Potom pokračuje a vysvětluje, že zásadní rozdíl mezi jeho královstvím a pozemskými královstvími spočívá ve způsobu vedení, které je charakteristické pro jeho království. Ti, kteří chtějí vést v království, jemuž vládne Ježíš, tak musí být nejprve služebníky. Je tomu tak proto, že mají být podobní Ježíši. „Tak jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20,28).

A to je také důvodem, proč Petr ukazuje vedoucím církve stejný ideál: podřízení se a sebezapření, které projevoval Ježíš, se musí odrážet i v jejich životech.

Aplikace

V čem jsou Pavlova slova ve Fp 2,4–8 shodná s těmi Petrovými? Jak můžeš realizovat to, k čemu nás jako křesťany tyto texty vyzývají?

Oblečení do pokory (1Pt 5,5–7)

⁵Stejně se i vy mladší podřizujte starším. Všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost“. ⁶Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas. ⁷Všechnu „svou starost vložte na něj“, neboť mu na vás záleží. (1Pt 5,5–7)

Osobní studium

V době, v níž žil Petr, se společnost dělila na přesně ohraničené skupiny obyvatelstva. Vládnoucí třída měla téměř neomezenou moc. Okolo ní se soustřeďovalo mnoho lidí z nižších vrstev. Tou nejnižší vrstvou byli otroci. Pokora byla postojem, který se očekával od nižší vrstvy k těm, kteří byli ve vrstvě vyšší třídy. Řecké slovo pro pokoru v sobě zahrnuje významy jako „chudý“, „prostý“, „bezvýznamný“ či „slabý“. Popisuje lidi, kteří ve společnosti nemají žádné postavení ani moc. Ve světě mimo judaismus a křesťanství se slovo „pokorný“ spojovalo s lidmi s nižším postavením ve společnosti. Výzva k pokornému životu určitě nebyla něčím, co by se považovalo za přiměřené jednání svobodných lidí.

Pokud vezmeme v úvahu místo a čas, v němž tehdy lidé žili, co je tak pozoruhodného na Petrových slovech, která jsou zaznamenána v 1Pt 5,5–7?

V Bibli je představen odlišný pohled na pokoru, než byl v době prvního století. Petr cituje Př 3,34 ze Septuaginty (řeckého překladu Starého zákona). Je to stejný text, který se nachází i v Jk 4,6. Ve Starém zákoně je součástí Božího jednání v dějinách pokořování pyšných a ponižování těch, kteří se povyšují (Iz 13,11; 23,9; Jb 40,11).

Vůči Bohu je potřeba mít postoj pokory. „Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas“ (1Pt 5,6). Křesťanské vztahy by měla charakterizovat pokora, ne pýcha. A to nejen ve vztahu k Bohu, ale i ve vztahu k ostatním lidem (1Pt 5,5).

Křesťanští vůdcové si musí být vědomi toho, že stejně jako všichni ostatní věřící, tak i oni jsou hříšníci zachráněni Boží milostí. V tomto jsme si všichni rovni a musíme se pokořit před křížem. Tato pokora se však musí projevit i v našich vztazích k ostatním – především pak k těm, za které máme zodpovědnost a o něž se staráme. Když uvěříme, tak se zcela samozřejmě pokoříme před Bohem, Stvořitelem nebe a země. Je poměrně lehké pokořit se před těmi, kteří jsou nad námi, mají moc a „vyšší“ společenské postavení než my. Skutečná zkouška nastává, když se máme pokořit před těmi, kteří jsou „pod námi“ a nemají nad námi žádnou moc. To je pokora, o níž mluví Petr.

Aplikace

V čem spočívá význam kříže a proč tě má vždy vést k pokoře? Jaké s tím máš v životě zkušenosti?

Jako lev řvoucí (1Pt 5,8–10)

⁸Budte střízliví! Budte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako „lev řvoucí“ a hledá, koho by pohltil. ⁹Vzepřete se mu, zakotveni ve víře, a pamatujte, že vaši bratří všude ve světě procházejí týmž utrpením jako vy. ¹⁰A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. (1Pt 5,8–10)

Osobní studium

Apoštol Petr psal své listy v období pronásledování. Téma velkého sporu nebylo pro jeho čtenáře jen nějakou abstraktní teorií. Mnozí z těch, kteří četli Petrovy listy, prožívali utrpení.

Co texty 1Pt 5,8–10 a Zj 12,7–9 říkají o původu zla a díle satana na tomto světě?

Poselství knihy Zjevení nám odhaluje, že věřící je součástí kosmického sporu mezi silami dobra a silami zla. Síly dobra vede Ježíš, který je Božím slovem, Králem králů a Pánem pánů (Zj 19,13.16). Mocnosti zla vede satan, který je nazván ďáblem a je popsán jako drak (Zj 12,7–9; 20,7.8). A přestože mnozí odmítají realitu zla, Bible nám představuje satana jako destruktivní bytost, která rozsévá pouze zlo. Dobrou zprávou je, že satan bude na konci zničen (Zj 20,9.10).

Petr nijak nezlehčuje nebezpečí zla, které satan představuje. Ďábel je jako řvoucí lev, který se snaží každého sežrat (1Pt 5,8). Petr zdůrazňuje, že jeho čtenáři mohou zakoušet satanovu moc ve svém vlastním utrpení. Toto utrpení však skončí ve věčné slávě, kterou nám zaslibuje Bůh (1Pt 5,10).

Přestože neznáme přesné formy utrpení prvních křesťanů, vnímáme naději, o níž Petr píše (1Pt 5,10). Ano, ďábel je skutečný. Velký spor je také skutečný, stejně jako naše utrpení. Ale „Bůh veškeré milosti“ satana porazil. Ať tedy procházíme jakýmkoliv utrpením, pokud budeme věrni, díky Ježíši můžeme prožívat jistotu vítězství (Žd 11,13–16).

Aplikace

Jak můžeme setrvat ve víře a vytrvat až do konce – bez ohledu na to, co se nám postaví do cesty?

Podněty k zamyšlení

Velkým příkladem, jak má vypadat sloužící vůdce, je Ježíšovo jednání během poslední večeře s učedníky. Ježíš si plně uvědomoval, kým je (Božím Synem) a že se má zanedlouho vrátit ke svému Otci (J 13,1). Při večeři Kristus umyl učedníkům nohy. Potom jim řekl: „Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já“ (J 13,14.15). Vždy, když si Ježíšovi následovníci navzájem umývají nohy, nejenže opakují tuto scénu, ale navzájem si připomínají, že k tomu, aby se někdo stal vůdcem v Ježíšově království, musí se nejprve stát služebníkem. Učedníci si určitě po celý život živě pamatovali tento skutek pokory, který jejich Mistr vykonal. Je pravděpodobné, že Petr měl na mysli právě tuto scénu, když vyzýval vedoucí v církvi, aby nad sebou navzájem nepanovali, ale aby se oblékli v pokoru.

„Kristus svým rozhodnutím stát se člověkem projevil pokoru, která vzbudila úžas nebeských bytostí. Samotný souhlas stát se člověkem by nebyl projevem pokory a ponížení, pokud by neexistovala Kristova oslavená preexistence. Musíme se otevřít poznání, že Kristus odložil své královské roucho, svou královskou korunu, svou moc a zahalil svou božskost člověčenstvím, aby se mohl setkat s člověkem tam, kde je, a přinést lidskému pokolení mravní sílu stát se syny a dcerami Boha. Pokora a mírnost, které charakterizovaly Kristův život, se zjevuje i v životech a povahách těch, kteří žijí tak, jako žil Kristus.“ (SD 81)

Otázky k rozhovoru

- Ježíš začal svou službu tím, že se postavil tváří v tvář satanovi. I když byl oslabený čtyřicetidenním půstem, dokázal čelit ďáblovým pokušením. Odvolával se přitom na biblické texty (Mt 4,1–11; Mk 1,12.13; L 4,1–13). Co nám to říká o způsobu, jak i my můžeme odolávat satanovi a jeho pokušení v našich životech?*
- Jaké příklady skutečné pokory jste viděli v životech druhých lidí? Co se z těchto příkladů můžeme naučit?*
- Hleďte společně odpověď na tuto otázku: Kromě toho, co napsal Petr ve svém listu, jemuž jsme se tento týden věnovali, jaké jsou další osobité rysy dobrého vůdce? V čem jsou shodné s charakteristikami dobrého vůdce ve světě? V čem může být rozdíl?*
- Jak byste reagovali na tvrzení, že satan není skutečný, ale je to jen symbol zla, které je součástí naší lidské přirozenosti?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: